

SYSTEMY INFORMATYCZNE W RACHUNKOWOŚCI. DOBRE PRAKTYKI W PRZEDSIĘBIORSTWACH SEKTORA TSL

Anna Misztal

Instytut Logistyki i Informatyki, Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa,
Uniwersytet Łódzki

Magdalena Kowalska

Instytut Logistyki i Informatyki, Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa,
Uniwersytet Łódzki

1. Wstęp

Rachunkowość jest jednym z kluczowych obszarów funkcjonalnych w przedsiębiorstwie. Jest ona systemem gromadzenia, przetwarzania oraz interpretacji zdarzeń gospodarczych, wyrażonych w formie pieniężnej, zachodzących w jednostkach gospodarczych. Ten sformalizowany system ma kluczowe znaczenie dla uzyskania i prezentacji informacji oraz podejmowania decyzji operacyjnych i strategicznych. Intensywny rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych powoduje, że do prowadzenia rachunkowości stosowane są wyspecjalizowane informatyczne systemy finansowo-księgowe. Komputerowe systemy ewidencji księgowej muszą spełniać warunki określone prawem, a ich praktyczna funkcjonalność powoduje, że odgrywają zasadniczą rolę we współczesnej rachunkowości.

Podstawowym celem prezentowanych tu analiz jest omówienie wybranych systemów informatycznych wspierających prowadzenie rachunkowości w przedsiębiorstwach. Początkowe rozważania wskazują na wybrane problemy związane z rachunkowością jako systemem informacyjnym, a także wymaganiami formalno-prawnymi określonymi w ustawie o rachunkowości odnośnie systemów informatycznych, stosowanych do prowadzenia ksiąg rachunkowych. W dalszej części pracy omówiono wybrane zastosowania systemów informatycznych w rachunkowości oraz opisano systemy wdrażane w przedsiębiorstwach.

2. Informatyka w rachunkowości – wybrane zastosowania i implikacje

Gwałtowny rozwój gospodarczy, wielość form prowadzenia działalności gospodarczej i zmiany w przepisach prawa powodują, że teoretyczne rozwiązania rachunkowości nie są w stanie sprostać wymaganiom związanym z prowa-

dzeniem działalności gospodarczej. Słusznym wydaje się być stwierdzenie, że podstawowe problemy w rachunkowości dotyczą takich aspektów, jak: pomiar i ujawnianie informacji o aktywach i pasywach przedsiębiorstwa¹.

Rachunkowość może być różnorodnie definiowana. Jej mianem można określić „proces identyfikacji, pomiaru i przekazywania informacji, które są potencjalnie użyteczne do podejmowania decyzji gospodarczych”², bądź też „system wartościowego pomiaru, opisu, prezentacji oraz interpretacji działalności gospodarczej, [a także] system informacyjny służący do podejmowania racjonalnych decyzji gospodarczych i rozliczania kierownictwa ze sposobu zarządzania powierzonym kapitałem”³. Obejmuje ona ewidencję kosztów, rachunek kosztów oraz sprawozdawczość finansową.

Rachunkowość jest wyodrębnionym systemem w ramach całego systemu informacyjnego w przedsiębiorstwie, przy czym należy podkreślić, że znaczenie informacji w prowadzeniu działalności gospodarczej nieustająco wzrasta.

Podobnie jak inne obszary funkcjonalne w przedsiębiorstwie, rachunkowość zmienia się i przeobraża. Przy czym zmiany te mają charakter ewolucyjny, dotyczą przede wszystkim reguł oraz zasad będących kluczowymi z punktu widzenia praktyki gospodarczej. Ogólna teoria pozostaje stała i niezmienna co do swojego meritum⁴.

Zmiany w otoczeniu zewnętrznym, nowe formy działalności i rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych mają wpływ na kształt oraz formy prowadzenia rachunkowości. Współcześnie rachunkowość postrzega się nie tylko jako pewien szczególny rodzaj ewidencji, ale również jako szczególne źródło systemu informacji, zarówno retrospektywnych, jak i służących do podejmowania decyzji⁵.

Rozwój systemów informatycznych przyczynia się do sprawniejszego ewidencjonowania operacji gospodarczych, ich analizy i diagnozy. Może być on definiowany jako „system zbierania, przechowywania i przetwarzania danych finansowych i księgowych wykorzystywanych przez użytkowników. System tego typu jest komputerową metodą śledzenia aktywności księgowej w połączeniu z zasobami technologii informacyjnych”⁶. Inna definicja wskazuje, że jest to „system informacyjny, w którym proces przetwarzania danych jest realizowany przez system komputerowy”⁷.

¹ M. Bąk, *Wybrane problem rachunkowości – jej status naukowy i obszary badawcze*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości 2013, tom 71 (127), ss. 55-75.

² A. Jaruga (i inni), *Rachunkowość finansowa*, RAFiB, Łódź 1992, s. 8.

³ E. Śnieżek (red.), *Wprowadzenie do rachunkowości. Podręcznik z przykładami, zadaniami i testami*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004, s. 12.

⁴ M. Gmytrasiewicz, *Wybrane problemy teoretyczne współczesnej rachunkowości*, [w:] *Problemy współczesnej rachunkowości*, pod redakcją pracowników Katedry Rachunkowości SGH, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2009, s. 143.

⁵ E. Walińska (red.), *Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Oficyna Wolters Kluwer Business, Warszawa 2009, s. 26.

⁶ *Czym jest informatyczny system rachunkowości?*, <http://mastermedia.info.pl/czym-jest-informatyczny-system-rachunkowosci/>, (dostęp: 2.03.2020).

⁷ P. Lech, *Zintegrowane systemy zarządzania ERP/ERP II*, Difin, Warszawa 2003, ss. 11-12.

Systemy informatyczne wypełniają następujące funkcje rachunkowości: informacyjną, kontrolną, stymulacyjną, statystyczną, analityczną⁸. Szczególną ich zaletą jest sprawniejsze zbieranie i udostępnianie informacji o przedsiębiorstwie w porównaniu z tradycyjnie prowadzoną ewidencją księgową.

Informatyczny system finansowo-księgowy powinien spełniać wymogi stawiane przez Ustawę o rachunkowości. Do podstawowych wymogów należy zaliczyć tu⁹:

- uwzględnienie zakresu stosowania rozwiązań zgodnie z zapisami ustawy;
- sposoby dokumentowania zgodne z przyjętymi zasadami rachunkowości;
- zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- wprowadzania zapisów w trwały i rzetelny sposób;
- poprawa błędów księgowych poprzez wprowadzenie storna (czarnego lub czerwonego);
- treści dowodów księgowych.

Zgodnie z regulacjami ustawowymi systemy informatyczne muszą spełniać warunki, które dotyczą: zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe, oprogramowania stosowanego do prowadzenia rachunkowości, wymogów w zakresie sporządzania dokumentów księgowych, prowadzenia rzetelnej dokumentacji systemów informatycznych oraz przestrzegania zasad związanych z ochroną danych¹⁰.

Regulacje prawne w zakresie stosowania systemów informatycznych w rachunkowości są jednolite oraz spójne, ponadto ustawodawca nie zakłada stosowania uproszczeń¹¹.

Podmioty wykorzystujące w rachunkowości systemy informatyczne zobligowane są do sporządzenia dokumentacji odnośnie stosowanych zasad rachunkowości. Ponadto powinny posiadać: opis systemu informatycznego, wykaz zbiorów oraz zaprezentowanie systemu przetwarzania danych. Księgi rachunkowe tworzone w systemie informatycznym powinny być oznaczone nazwą, co do roku obrachunkowego, wskazywać na okres sprawozdawczy oraz datę ich sporządzenia. Należy przechowywać je z należytą starannością według kolejności. Przy czym ustawodawca podkreśla, że tworzone zbiory danych traktowane są na równi do zapisów w tradycyjnych księgach rachunkowych. Konieczne jest zachowanie odpowiednich procedur bezpieczeństwa oraz ochrony danych zarówno przed zniszczeniem, kradzieżą, jak i ewentualnymi modyfikacjami zapisów. Zapisywanie zdarzeń powinno być zgodne z treścią ekonomiczną.

⁸ M. Andrzejewski, K. Jonas, P. Młodkowski, *Zastosowanie technik komputerowych w rachunkowości: Systemy dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004, s. 15.

⁹ K. Schneider, *Zagrożenia w systemie informatycznym rachunkowości*, Ekonomiczne Problemy Usług 2012, nr 87, s. 742.

¹⁰ Ibidem, s. 742.

¹¹ M. Król-Stępień, *System informatyczny rachunkowości jako narzędzie wspomagające zarządzanie jednostką gospodarczą – wymogi ustawowe, a ich praktyczne stosowanie*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 757. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia 2013, nr 58, s. 78.

Komputerowe księgi mogą przybrać postać baz danych bądź też ich fragmentów. Mogą być zapisywane na serwerach poza siedzibą przedsiębiorstwa. Kluczem jest tu prowadzenie ksiąg na bieżąco, sposób rzetelny, bezbłędny, sprawdzalny¹².

Wymagania wobec systemów informatycznych dotyczą takich kwestii, jak: zniesienie konieczności drukowania ksiąg i dzienników, uznania za dowody księgowo zapisów pochodzących z systemów informatycznych, tworzenia wymagań dotyczących autentyczności oraz bezpieczeństwa w zakresie dokumentacji tych systemów¹³. Ponadto konieczne jest tworzenie wykazu zbiorów danych na komputerowych nośnikach w organizacji ksiąg oraz przetwarzaniu danych. Należy również opisać wykaz programów, procedur, algorytmów, a także zasad bezpieczeństwa i ochrony danych. Należy również wskazać datę rozpoczęcia korzystania z oprogramowania oraz określenie wersji oprogramowania¹⁴.

3. Zintegrowane informatyczne systemy wspomagające rachunkowość

Rozwój nowoczesnych technologii ma określony wpływ na szybkość, efektywność i kształt decyzji podejmowanych w przedsiębiorstwach. W zależności od potrzeb i wielkości podmiotu gospodarczego kwestie zasadnicze ogniskują się wokół odpowiedniej technologii informacyjno-komunikacyjnej. Małe podmioty, o niewielkiej skali działalności, decydują się na wybór systemu wspomagającego rachunkowość. Duże podmioty zasadniczo wybierają zintegrowane systemy zarządzania. Nowe możliwości Internetu oraz zwiększenie szybkości i przepustowości sieci doprowadziły do pojawienia się możliwości wykorzystania rozwiązań chmurowych czy też wirtualizacji danych¹⁵.

Zintegrowane systemy zarządzania zbudowane są z następujących podsystemów:

- biznesowego systemu gospodarczego (ang. *Business Information System: BIS*), koncentrującego się na takich aspektach, jak: produkcja, zaopatrzenie i gospodarka zapasami;
- komputerowego wspomagania projektowania (ang. *Computer Aided Design: CAD*);

¹² B. Kunz, A. Tymińska, *System informatyczny rachunkowości i jego rola w świetle ustawy o rachunkowości*, Nauki o Finansach 2014, nr 3(20), ss. 47-52.

¹³ A. Bujak, *Specyfika rachunkowości prowadzonej przy użyciu komputera*, Ogólnopolski Zjazd Katedr Rachunkowości, Toruń 2003, ss. 96-100.

¹⁴ M. Jabłonowska, P. Wiśniewska, *Systemy informatyczne w rachunkowości jako efekt jej ewolucji*, [w:] E. Śniezek, F. Czechowski, S. Doroba, *Ewolucja rachunkowości w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, s. 27.

¹⁵ A. Kaszuba-Perz, *Zastosowanie informatycznych systemów zarządzania w małych i średnich przedsiębiorstwach jako przejaw technologicznej modernizacji*, *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy* 2012, nr 26, s. 260.

- komputerowego wspomaganie produkcji (ang. *Computer Aided Manufacturing*);
- elastycznego systemu produkcji (ang. *Flexible Manufacturing Systems: FMSs*).

Współcześnie najczęściej stosowanym systemem zarządzania przedsiębiorstwem jest zintegrowany system ERP II. W obszarze rachunkowości nowe rozwiązania związane są z pojawieniem się możliwości ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych w odniesieniu do kasy, rachunku bankowego, gospodarki magazynowej, należności i zobowiązań wobec dostawców, sprzedaży i zakupów, a także aktywów trwałych. System pozwala również na dokonanie kalkulacji wynagrodzeń. Elastyczność funkcjonalna i strukturalna oraz integracja danych umożliwiają szybsze i sprawniejsze zarządzanie sferą określaną mianem rachunkowości i finansów. Systemy te postrzegane są jako istotny element budowania przewagi konkurencyjnej¹⁶.

Zintegrowane systemy wspierające procesy zarządzania w przedsiębiorstwie charakteryzują się wielomodułowością, co w znacznym stopniu ułatwia podejmowanie decyzji i zwiększa dostęp do informacji. Kluczowym jest fakt, że systemy te posiadają pełną kompleksowość funkcjonalną, są elastyczne, zgodne z przepisami lokalnego prawa. Zapewniają zdolność integrowania danych oraz procesów¹⁷.

Dane przekazywane przez system mogą być dostarczane wielokrotnie, ponadto mogą być współdzielone, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia rachunkowości zarządczej. Systemy ERP dostarczają odpowiednie oprzyrządowanie w postaci cech, rejestrów oraz przypisów, które tworzą parametry algorytmu odpowiedzialnego za automatyczne dokonywanie księgowania. Algorytmy te, zbierając dane odnośnie obrotu magazynowego, sprzedaży, operacji na kontaktach, listy płac oraz innych zdarzeń gospodarczych, umożliwiają prowadzenie zdalnej księgowości. Warunkiem niezbędnym jest tu stworzenie matrycy księgowania, będącej wyrazem procedur księgowania, która jest etapem poprzedzającym sam proces wdrożenia¹⁸.

Do najbardziej zaawansowanych systemów klasy ERP należy zaliczyć: *SAP Business One*, *SAP ERP*, *BAAN* oraz *IFS Applictaion*.

Zintegrowany system informatyczny *SAP Business One* umożliwia koordynację działań we wszystkich sferach funkcjonalnych przedsiębiorstwa, w tym kontrolę procesów biznesowych. Głównymi odbiorcami są małe i średnie przedsiębiorstwa. Jego wyróżnikiem jest otwarta architektura, której podstawą są narzędzia SAP SDK. System ten daje również możliwość zastosowania XML.

¹⁶ J. Rut, E. Kulińska, *Zintegrowany system informatyczny w przedsiębiorstwie produkcyjnym*, [w:] P. Adamczewski, Słownik informatyczny, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2005, s. 273.

¹⁷ S. Shang, P. Seddon, *Assessing and managing the benefits of enterprise systems: the business manager's perspective*, Information Systems Journal 2002, Vol. 12, No. 2, ss. 271-299.

¹⁸ *Księgowość w systemie ERP*, <https://www.erp24.pl/systemy-erp-artykuly/ksigowo-w-systemie-erp.html>, (dostęp: 4.03.2020).

Do podstawowych modułów należy zaliczyć mechanizmy typu: *Drag&Relate* (monitorowanie transakcji, przejrzystość operacji), alarmy oparte na *workflow*, umożliwiające monitorowanie zdarzeń czy też rozwiązania zapewniające możliwość adaptacji do własnych potrzeb. SAP Business umożliwia realizację wielu zadań, posiada wiele modułów, pozwalających na zarządzanie procesami biznesowymi, w tym księgowość, moduł zarządzania relacjami z klientami, sprzedaży i zakupów, relacje z kontrahentami, bankami, pracownikami, moduły odpowiedzialne za koordynację projektów oraz sporządzanie raportów¹⁹.

Systemem skierowanym do średnich i dużych podmiotów gospodarczych jest *SAP ERP*, który złożony jest z następujących komponentów: finansów, zarządzania kapitałem ludzkim (ang. *Human Capital Management: HCM*), logistyki, tzw. *Cross applications* (rozwiązań branżowych oraz przepływów roboczych), rozwiązań branżowych.

Systemy ERP mają za zadanie integrować obszary funkcjonowania przedsiębiorstwa za pomocą szybkich przepływów informacji, dostępności do danych w czasie rzeczywistym oraz standaryzacji²⁰. Wdrażanie systemów klasy ERP związane jest z obniżeniem kosztów. Korzyścią jest tu również integracja techniczna, jak i harmonizacja przepływu informacji w odniesieniu do przepływu produktów i usług²¹.

Narzędzia ERP w obszarze finansów i księgowości mogą dotyczyć każdego dokumentu księgowego, w tym dokumentów sprzedaży i zakupu, dokumentów magazynowych, kasowych, not odsetkowych, rozrachunków, wyciągów bankowych, list płac, dokumentów produkcyjnych.

4. Systemy finansowo-księgowe dla MSP

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) korzystają najczęściej z systemów finansowo-księgowych, takich jak: Optima (Comarch), Symfonia (Matrix.pl) czy Rewizor (InSERT)²².

Program Optima stworzony przez firmę Comarch został wdrożony przez ponad 70 tys. przedsiębiorstw w Polsce. Dedykowany jest małym i średnim przedsiębiorstwom działającym w różnych branżach. Program Optima zawiera moduły odnoszące się do różnych obszarów prowadzenia działalności gospodar-

¹⁹ M. Szkoda, *Realizacja procesów logistyki zaopatrzenia zastosowaniem systemu SAP ERP*, *Logistyka* 2014, nr 6, s. 10349.

²⁰ D. Powell, E. Alfnes, J.O. Strandhagen, H. Dreyer, *The concurrent application of lean production and ERP: Towards an ERP-based lean implementation process*. *Computers in Industry* 2013, nr 64, ss. 324-335.

²¹ P. Buxmann, A.V. Ahsen, L.M. Diaz, K. Wolf, *Usage and evaluation of Supply Chain Management Software— results of an empirical study in the European automotive industry*, *Information Systems Journal* 2004, nr 14(3), ss. 295-309.

²² M. Andrzejewski, K. Jonas, P. Młodkowski, *Zastosowanie technik komputerowych w rachunkowości: Systemy dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004, s. 15.

czej. Jest on systemem ERP wspierającym procesy zarządzania podmiotami gospodarczymi (rysunek 1).

Rys. 1. Moduły programu Optima

Źródło: Comarch ERP Optima – najpopularniejszy system do obsługi firm segmentu MŚP, <https://www.hsi.pl/biznes/comarch-erp-optima>, (dostęp: 10.03.2020).

Optima jest narzędziem umożliwiającym prowadzenie wszystkich form księgowości, w tym ryczałtu, podatkowej księgi przychodów i rozchodów oraz pełnej rachunkowości (Optima Księga Podatkowa, Optima Księga Handlowa).

Optima Księga Podatkowa odpowiada za prowadzenie²³:

- zapisów Księgi Przychodów, a także Księgi Rozchodów;
- rejestrów podatku VAT;
- ewidencji dodatkowej;
- indeksu wynagrodzeń;
- indeksu przebiegu pojazdu;
- spisu z natury;
- naliczenia zaliczek na podatek dochodowy;
- przygotowywania deklaracji podatkowej.

Optima Księga Handlowa umożliwia²⁴:

- tworzenie okresów obrachunkowych;
- zbudowanie wielopoziomowego planu kont oraz wykorzystanie funkcji grup kont;
- księgowanie do jednego lub wielu dzienników cząstkowych;

²³ Księga Podatkowa, <https://boss.net.pl/oprogramowanie/dla-branzy-wod-kan/ksiegowosc-dla-branzy/ksiazka-przychodow-i-rozchodow/>, (dostęp: 10.03.2020).

²⁴ Księga Handlowa, <https://boss.net.pl/oprogramowanie/dla-malych-i-srednich-firm/ksiegowosc-kadry-i-place/pelna-ksiegowosc/>, (dostęp: 10.03.2020).

- generowanie zestawienia obrotów i salda za dowolny okres;
- korzystanie ze schematów księgowych do automatycznego księgowania
- wszystkich dokumentów oraz deklaracji;
- predekretację dokumentów;
- prowadzenie pełnej ewidencji VAT oraz wydruk deklaracji VAT-7, VAT 7K, VAT UE, VAT-9M i wysyłanie deklaracji do systemu e-Deklaracji;
- sporządzanie VAT-ZD do deklaracji VAT-7;
- rozliczanie VAT na zasadach ogólnych i metodą kasową;
- obliczanie zaliczek na PIT-36, PIT-36L, CIT-8, a także obliczanie i wysyłanie drogą elektroniczną deklaracji rocznych;
- inicjalizację bilansu otwarcia na podstawie sald kont roku poprzedniego;
- oddzielne ewidencjonowanie dokumentów, które nie są fakturami VAT, np. dowody wewnętrzne, polisy ubezpieczeniowe, zlecenia;
- księgowanie dokumentów bezpośrednio z innych modułów, np. list płac modułu *Place i Kadry*;
- parowanie ze sobą dekretów na kontach rozrachunkowych;
- generowanie automatycznych różnic kursowych i kompensat w momencie rozliczania rozrachunków;
- tworzenie zestawień księgowych, w tym: bilans firmy, rachunek zysków i strat, przepływy środków pieniężnych.

Program Symfonia Finanse i Księgowość jest systemem pozwalającym na zautomatyzowanie rejestracji zdarzeń gospodarczych w podmiotach gospodarczych prowadzących pełną rachunkowość. Oprogramowanie umożliwia prowadzenia czterech rodzajów ewidencji: ksiąg rachunkowych, ewidencji VAT, rozrachunków oraz ewidencji danych podatkowych. Program generuje raporty wchodzące w skład ksiąg rachunkowych, w tym automatycznie tworzony bilans, rachunek zysków i strat, pozwala na zestawianie dokumentów według określonego typu, wyznacza podstawowe wskaźniki finansowe, zapewnia możliwość definiowania własnych zestawień oraz raportów.

Program Symfonia umożliwia jednoczesną obsługę wielu podmiotów oraz pracę wielu użytkowników w tym samym czasie. Pozwala na wykorzystywanie własnego zewnętrznego języka programowania raportów, wymianę informacji pomiędzy programami Systemu Symfonia dzięki mechanizmowi integracji baz danych oraz eksport i import dokumentów zewnętrznych spoza aplikacji systemowych. System umożliwia kształtowanie własnej polityki rachunkowości, otwieranie sprawozdań w dowolnym czasie w roku obrachunkowym, kontrolę wprowadzanych danych, dodawanie notatek i komentarzy.

Program Rewizor to część składowa systemu InSERT – w pełni zintegrowanego pakietu programów do prowadzenia działalności gospodarczej z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zawierającego także program Subiekt do obsługi sprzedaży, system kadrowo-płacowy o nazwie Gratyfikant oraz system Gestor, przeznaczony do zarządzania relacjami z klientami.

Rewizor jest profesjonalnym systemem finansowo-księgowym, stworzonym w oparciu o Ustawę o Rachunkowości oraz dostosowanym do wymogów Unii

Europejskiej. Posiada ona pełną gamę funkcji potrzebnych do sprawnego prowadzenia księgi handlowej: od administrowania planami kont, poprzez dekretację i księgowanie, zarządzanie rozrachunkami, po obsługę środków trwałych. Program Rewizor umożliwia między innymi:

- elastyczne zarządzanie planami kont (generowanie wzorcowego planu kont, przeniesienia z innego roku obrotowego, automatyczne tworzenie kont kartotekowych przez podłączanie kartotek, obsługa kont pozabilansowych);
- prowadzenie rozbudowanej dekretacji (podział dokumentów księgowych na dekrety i dokumenty zaksięgowane, automatyzacja wykonywanych czynności – tworzenie i rozliczanie rozrachunków, generowanie zapisów VAT);
- zaawansowane zarządzanie rozrachunkami (tworzenie i rozliczanie); ewidencję i rozliczanie podatku VAT (ewidencjonowanie transakcji VAT krajowych – dostawy i nabycia, wewnątrzwspólnotowych – WNT i WDT oraz pozaunijnych – eksport towarów, import towarów);
- automatyczne tworzenie dekretów księgowych za pomocą dekretacji kontekstowej i importu;
- generowanie i wysyłkę danych z rejestru VAT w formacie JPK_VAT;
- dostosowanie do obsługi w mechanizmie podzielonej płatności;
- sporządzanie elektronicznych sprawozdań finansowych.

5. Zakończenie

Rachunkowość zajmuje się odzwierciedlaniem zjawisk i procesów gospodarczych zachodzących w podstawowych ogniwach działalności gospodarczej. We współczesnym rozumieniu jest ona systemem informacyjnym pomagającym użytkownikom w podejmowaniu decyzji gospodarczych, zwłaszcza finansowych oraz rozliczaniu kierownictwa z odpowiedzialnego i efektywnego zarządzania powierzonym majątkiem.

Najważniejszym narzędziem wspomagającym rachunkowość jest system informatyczny, który powinien być tak zaprojektowany, by stosowane w nim rozwiązania i procedury były zgodne z zasadami rachunkowości, pomagały jak najlepiej spełniać wymagania ustawowe stawiane księgom rachunkowym i jednocześnie usprawniały zarządzanie przedsiębiorstwem.

Korzystanie z nowoczesnych rozwiązań informatycznych w rachunkowości ma kluczowe znaczenie dla uzyskania i prezentacji informacji oraz podejmowania decyzji operacyjnych i strategicznych. Najpopularniejszymi systemami finansowo-księgowymi dla małych i średnich przedsiębiorstw są Optima, Symfonia oraz Rewizor.

Literatura

- [1] Andrzejewski M., Jonas K., Młodkowski P., *Zastosowanie technik komputerowych w rachunkowości: Systemy dla małych i średnich przedsiębiorstw*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004.
- [2] Bąk M., *Wybrane problem rachunkowości – jej status naukowy i obszary badawcze*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości 2013, tom 71 (127), s. 60.
- [3] Bujak A., *Specyfika rachunkowości prowadzonej przy użyciu komputera*, Ogólnopolski Zjazd Katedr Rachunkowości, Toruń 2003.
- [4] Buxmann P., Ahsen A.V., Díaz L.M., Wolf K., *Usage and evaluation of Supply Chain Management Software – results of an empirical study in the European automotive industry* Information Systems Journal 2004, nr 14(3), ss. 295-309.
- [5] *Comarch ERP Optima – najpopularniejszy system do obsługi firm segmentu MŚP*, <https://www.hsi.pl/biznes/comarch-erp-optima>, (dostęp: 10.03.2020).
- [6] *Czym jest informatyczny system rachunkowości?*, <http://mastermedia.info.pl/czym-jest-informatyczny-system-rachunkowosci/>, (dostęp: 2.03.2020).
- [7] Gmytrasiewicz M., *Wybrane problemy teoretyczne współczesnej rachunkowości*, [w:] *Problemy współczesnej rachunkowości*, pod redakcją pracowników Katedry Rachunkowości SGH, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2009, 143.
- [8] Jabłonowska M., Wiśniewska P., *Systemy informatyczne w rachunkowości jako efekt jej ewolucji*, [w:] Śnieżek E., Czechowski F., Doroba S., *Ewolucja rachunkowości w teorii i praktyce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016, s. 27.
- [9] Jaruga A. (i inni), *Rachunkowość finansowa*, RAFiB, Łódź 1992.
- [10] Kaszuba-Perz A., *Zastosowanie informatycznych systemów zarządzania w małych i średnich przedsiębiorstwach jako przejaw technologicznej modernizacji*, *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy* 2012, nr 26, s. 260.
- [11] Król-Stępień M., *System informatyczny rachunkowości jako narzędzie wspomagające zarządzanie jednostką gospodarczą – wymogi ustawowe, a ich praktyczne stosowanie*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 757. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia* 2013, nr 58, s. 78.
- [12] *Księga Handlowa*, <https://boss.net.pl/oprogramowanie/dla-malych-i-srednich-firm/ksiegowosc-kadry-i-place/pelna-ksiegowosc/>, (dostęp: 10.03.2020).
- [13] *Księga Podatkowa*, <https://boss.net.pl/oprogramowanie/dla-branzy-wodkan/ksiegowosc-dla-branzy/ksiazka-przychodow-i-rozchodow/>, (dostęp: 10.03.2020).
- [14] *Księgowość w systemie ERP*, <https://www.erp24.pl/systemy-erp-artykuly/ksigowow-systemie-erp.html>, (dostęp: 4.03.2020).
- [15] Kunz B., Tymińska A., *System informatyczny rachunkowości i jego rola w świetle ustawy o rachunkowości*, *Nauki o Finansach* 2014, nr 3(20), ss. 47-52.
- [16] Lech P., *Zintegrowane systemy zarządzania ERP/ERP II*, Difin, Warszawa 2003.
- [17] Powell D., Alfnes E., Strandhagen J.O., Dreyer H., *The concurrent application of lean production and ERP: Towards an ERP-based lean implementation process*, *Computers in Industry* 2013, nr 64, ss. 324-335.
- [18] Rut J., Kulińska E., *Zintegrowany system informatyczny w przedsiębiorstwie produkcyjnym*, [w:] Adamczewski P., *Słownik informatyczny*, Wydawnictwo Helion, Gliwice 2005, s. 273.
- [19] Schneider K., *Zagrożenia w systemie informatycznym rachunkowości*, *Ekonomiczne Problemy Usług* 2012, nr 87, s. 742.

-
- [20] Shang S., Seddon P., *Assessing and managing the benefits of enterprise systems: the business manager's perspective*, Information Systems Journal 2002, Vol. 12, No. 2, ss. 271-299.
- [21] Szkoda M., *Realizacja procesów logistyki zaopatrzenia zastosowaniem systemu SAP ERP*, Logistyka 2014, nr 6, s. 10349.
- [22] Śnieżek E. (red.), *Wprowadzenie do rachunkowości. Podręcznik z przykładami, zadaniami i testami*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004.
- [23] Walińska E. (red.), *Rachunkowość. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, Oficyna Wolters Kluwer Business, Warszawa 2009.